

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 stycznia 2011r. (data stempla pocztowego), skierowanym przeciwko M. K., Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P. wniosło o uznanie za niedozwolone i zakazanie wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia: „Wszelkie sprawy sporne strony będą próbowały załatwić na drodze polubownej, w przypadku braku porozumienia, sprawy będzie rozstrzygać sąd właściwy dla miasta L.” (rozdz. 8 regulaminu) oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko strona powodowa wskazała, że pozwany prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług przewozowych i w zakresie tej działalności posługuje się regulaminem zawierającym zakwestionowane postanowienie umowne, zamieszczone na stronie internetowej pod adresem: (...). W ocenie powoda, przedmiotowe postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę abuzywną (art. 385¹ k.c.), gdyż godzi w prawa konsumentów mających miejsce zamieszkania poza siedzibą przedsiębiorcy, poprzez wyłączenie możliwości wytoczenia przeciwko nim powództwa przed sądem właściwym według przepisów k.p.c., a więc w miejscu najbardziej dogodnym dla konsumenta, tj. zgodnie z art. 27 § 1 k.p.c. i art. 34 k.p.c. (pozew, k. 2-4). Strona powodowa podtrzymała powyższe stanowisko w piśmie z dnia 31 maja 2012r. - data stempla pocztowego (k. 20).

Pozwany nie wniósł odpowiedzi na pozew, a na rozprawie w dniu 19 czerwca wniósł o oddalenie powództwa (protokół rozprawy, k. 23).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. K. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...)z siedzibą w L., obejmującą świadczenie usług przewozowych, polegających na przyjmowaniu, przemieszczaniu i doręczaniu przesyłek. W ramach tej działalności, w obrocie z udziałem konsumentów, pozwany wykorzystuje wzorzec umowny o nazwie: „Regulamin serwisu (...)”, w którego rozdziale 8 zawarto postanowienie o treści: „ Wszelkie sprawy sporne strony będą próbowały załatwić na drodze polubownej, w przypadku braku porozumienia, sprawy będzie rozstrzygać sąd właściwy dla miasta L.” (wydruk wzorca ze strony internetowej (...), k. 5-8). Pozwany nie zaprzeczył posługiwaniu się ww. wzorcem umownym, jak również nie zarzucił niezgodności treści przywołanej klauzuli z treścią stosowanego wzorca, dlatego okoliczności te uznano za przyznane w oparciu o art. 230 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie pozwu podlega uwzględnieniu.

Według art. 385¹ § 1 k.c., niedozwolonymi są te postanowienia umowy, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, o ile nie zostały uzgodnione indywidualnie i nie są postanowieniami określającymi w sposób jednoznaczny główne świadczenia stron. Trzeba podkreślić, że wymieniona w klauzuli generalnej przesłanka indywidualnego uzgodnienia nie ma jednak znaczenia przy przeprowadzaniu abstrakcyjnej kontroli postanowienia z wzorca umownego, bez względu na to, czy wzorzec był, czy też nie był, zastosowany przy zawieraniu jakiejś konkretnej umowy. Kontrola ta dokonywana jest ex ante i obejmuje jedynie wzorzec, nie zaś konkretną umowę.

W ocenie Sądu, zakwestionowane przez powoda postanowienie, zawarte w rozdziale 8 stosowanego przez stronę pozwaną wzorca o treści: „Wszelkie sprawy sporne strony będą próbowały załatwić na drodze polubownej, w przypadku braku porozumienia, sprawy będzie rozstrzygać sąd właściwy dla miasta L.”, spełnia przesłanki niedozwolonej klauzuli wymienionej w art. 385³ pkt 23 k.c., ponieważ narzuca rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. Co do zasady, zmiana właściwości miejscowej sądu jest dopuszczalna w sprawach konsumenckich, gdyż przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują w tym wypadku

właściwości wyłącznej. Jednakże zmiana ta może stanowić zagrożenie dla interesu konsumentów w sytuacji, gdyby wiązała się dla nich z nadmierną uciążliwością. Zakwestionowane postanowienie w swej istocie ogranicza możliwość wyboru innego sądu, który mógłby być właściwym do rozpoznania sprawy wynikłej z umowy pomiędzy pozwanym przedsiębiorcą a konsumentem. Zapis ten wyłącza możliwość skorzystania zarówno z właściwości miejscowej ogólnej, jak i z właściwości przemiennej. W sytuacji, gdy miejsce zamieszkania konsumenta, przeciwko któremu przedsiębiorca wystąpi z powództwem (art. 27 § 1 k.p.c.) oraz miejsce wykonania umowy będą się znajdowały poza okręgiem „sądu właściwego dla miasta L.”, w którym de facto ma swą siedzibę pozwany (art. 34 k.p.c.), analizowany zapis będzie narzucał rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. W umowach z konsumentami zasada swobody umów ulega ograniczeniu ze względu na treść art. 385¹ § 1 k.c. Dopuszczalne jest więc zawarcie we wzorcu umownym i w konkretnej umowie klauzuli prorogacyjnej, ale tylko wówczas, gdy nie narzuca ona sądu, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy (w praktyce chodzić będzie o wskazanie sądu właściwości ogólnej albo właściwości przemiennej). Zdaniem Sądu, niezgodne z art. 385³ pkt 23 k.c. są nie tylko postanowienia wyłączające w ogóle właściwość określoną przepisami procedury cywilnej, lecz również te, które ograniczają zakres możliwości przewidzianych w ustawie. Niewątpliwie prowadzi to bowiem do pogorszenia sytuacji konsumenta. W analizowanym przypadku, stosowane przez pozwanego postanowienie wzorca narusza interes konsumentów i pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami. Wyłącza ono bowiem możliwość wytoczenia powództwa przed sądem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania konsumenta, a więc z reguły najbardziej dla niego dogodnym, jak również przed sądem właściwym według miejsca wykonania umowy. Sprzeczność z dobrymi obyczajami przejawia się natomiast w nierzetelnym i nierównorzędnym traktowaniu konsumenta jako partnera, narzucaniu mu niedogodnych warunków dochodzenia swych praw przed sądem oraz wykorzystywaniu pozycji profesjonalisty.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385³ pkt 23 k.c., Sąd uznał postanowienie wzorca umowy za niedozwolone, zaś na podstawie art. 479⁴² § 1 k.p.c. zakazał jego wykorzystywania w obrocie z udziałem konsumentów.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na przyznane powodowi koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 360 zł - ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349).

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ k.p.c.

SSO Ewa Malinowska